

Open brief aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal als reactie op
29 383 Regelgeving Ruimtelijke Ordening en Milieu
Nr. 450 Brief van de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat A.W.H. Bertram

door Leo van der Stelt,
vertolker van de belangen van meer dan 100 Tegenwind Groeperingen dd. 30-9-2026

Keuze van voorkeur voor een nietszeggende afstandsnorm door het kabinet

Bij brief heeft staatssecretaris de Tweede Kamer op 28 augustus jl. meegedeeld dat het kabinet ervoor zegt te kiezen dat zij de in het concept-ontwerpbesluit (2023) opgenomen afstandsnorm van twee keer de tiphoogte van een windturbine wil behouden.

Deze keuze zou volgens die brief recht doen aan het belang van de energieopgave enerzijds *en aan de zorgen van omwonenden anderzijds*. Dit laatste is geheel niet waar!

Onze kritiek op de genoemde brief is dat hier al niet direct vermeld is dat het bij die afstandsnorm uit het concept-ontwerpbesluit gaat om de juridische vastgelegde, minimale afstand van twee keer de tiphoogte tussen turbine en de meest nabije woning en dat vooral de aanduiding dat de norm uit het ontwerpbesluit behouden blijft, niet blijkt te kloppen.

Op deze wijze is er sprake van zodanig ernstige misleiding dat in de eerste plaats de leden van de Tweede Kamer op het verkeerde been gezet worden, maar het dus ook nog eens in het geheel geen recht doet aan de zorgen van omwonenden.

Het vermeende belang van de energietransitie voert in de brief eenzijdig de boventoon. Het laat duidelijk zien hoe er politiek voortdurend gedacht en gehandeld wordt. Bescherming van omwonenden en een zorgvuldige besluitvorming blijken voortdurend het kind van de rekening.

Dit blijkt ook uit de expliciete formulering in de brief dat de instructieregel 'rekening houden met' wordt opgenomen met de mogelijkheid van een afwijking naar beneden. Dit betekent dat het op voorhand al, afwijkend van eerder, de juridische ruimte moet gaan bieden aan een afwijking van afstand naar beneden. Het bevoegde gezag kan dat hiermee al makkelijk toe gaan passen. Expliciet wordt zelfs het niet juridisch geborgde "pas toe of leg uit" principe in de brief voorgesteld voor de ruimte aan het bevoegd gezag voor een belangenafweging ter plaatse.

Het komt er dus in feite op neer dat er geen afstandsnorm meer gaat gelden. Ook in de planvormende fase van windturbineprojecten kan er willekeurig naar geheel eigen lokale inzichten gehandeld worden. Zo ontstaat er dus een willekeurige en chaotische lappendeken over heel Nederland.

Die misleiding in de brief gaat nog verder doordat het kabinet meldt dat met de brief invulling gegeven wordt aan de moties Erkens/Leijten (2022) en De Groot (2025).

Maar in de motie van Erkens/Leijten wordt duidelijk gevraagd om “strengere minimum afstandsnormen, in afwachting van de nieuwe landelijke windturbinennormen” en om “het verzoek aan de regering om te bezien of we hiervoor het Deense model tijdelijk kunnen toepassen”.

In dat Deense model wordt immers een afstandsnorm van minimaal 4 keer de tiphoogte gehanteerd. Denemarken geldt als gidsland op het gebied van de windenergie.

Het Nederlandse ontwerpbesluit uit 2023 met het daarvoor gemaakte planMER, waar naar verwezen wordt, omvat ook geen onderbouwing van een concrete afstand.

Nu wordt dus gesuggereerd dat dat wel zou zijn.

Vele tegenwindgroeperingen hebben in zienswijzen aangegeven dat een dergelijke afstandsnorm voor omwonenden veruit de slechtste is van alle EU-landen.

Daarnaast blijken ook de berekeningen in de Nederlandse planMER niet valide onderbouwd te zijn. Laagfrequent geluid wordt te beperkt en infrageluid wordt in het geheel niet meegewogen. De voorgestelde Lden norm in dB(A) geluid in 47 Lden of 45 Lden, uniek in de EU, blijkt in het geheel niet te werken. En ook het gehanteerde ISO 9613 rekenmodel is op ernstig wijze achterhaald.¹ Het RIVM noch het ministerie willen daar niet verder op reageren en het RIVM is voorbijgegaan aan het advies van de eigen Commissie Wetenschappelijke Integriteit uit december om de factsheet te herzien of om deze off line te halen.

Het gewicht wat daardoor aan de afstandsnorm toegekend moet gaan worden, wordt hiermee nog vele malen belangrijker.

En ook in de motie van De Groot gaat het om het verzoek aan de regering om “in te zetten op zodanig strenge milieu, geluids- en afstandsnormen dat ten minste 80% van de huidige zoekgebieden voor windturbines op land afvalt en dat turbines in de nabijheid van woonwijken worden uitgesloten.”

Dus ook deze motie getuigt van zorg om de omwonenden en de behoefte aan meer veiligheid en omvat dus het tegendeel van het kabinetsvoornemen.

Wij constateren dat dit besluit van het kabinet in het geheel geen recht doet aan de eigen opmerking dat de vele reacties op de plan-MER en het concept-ontwerpbesluit uit 2023 zullen worden meegewogen in de verdere totstandkoming van het komende ontwerpbesluit. Er is dus nu al 3 jaar lang, in een expliciet voorgenomen snelle procedure, niets mee gedaan.

De manipulatie die blijkt uit de brief zal veel extra spanningen in de samenleving gaan geven.

Het is terecht koren op de molen van de snel groeiende groep van omwonenden die zich nu al jaren in de kou gezet voelen. De huidige toegepaste regelgeving op basis van de oude achterhaalde milieunormen, die sterk afwijken van omringende EU-landen en nog zonder die afstandsnorm, zorgt ervoor dat zeer veel ernstig gedupeerden zich niet gehoord voelen.

¹ zie windwiki.nl en NLVOW.nl